

Miljøverndepartementet
Avdeling for naturforvaltning
Postboks 8013 Dep.

0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref:

Dato: 21.07.08

Midlertidig forskrift om godtgjøring ved forsøk på skadefelling av rovvilt – NORSKOGs høringstilsvar

NORSKOG viser til høringsbrev datert 30.06.08, og avgir med dette organisasjonens synspunkter på det fremlagte forslaget til midlertidig forskrift.

Innledning

NORSKOG er positiv til at det nå fremmes forslag om en godtgjøringsordning for de som nedlegger mange timer med tapt arbeidsfortjeneste i forsøk på skadefelling av rovvilt.

Innledningsvis er det grunn til å påpeke den korte fristen for å fremme høringsuttalelse i denne saken. Begrunnelsen for den korte fristen; at ordningen skal kunne tre i kraft så fort som mulig, er god. NORSKOG har likevel vanskelig for å se hvorfor det har vært umulig å fremme dette forslaget i god tid før beitesesongen, i stedet for å vente til fellesferien. Verken rovviltkonfliktene eller de mange timene med ubetalt samfunnsinnsats under fellingsforsøk er nye eller uforutsette.

Generelt vil NORSKOG fremheve viktigheten av å få frem de virkelige kostnadene for samfunnet forbundet med å ha rovdyr. Dersom de fulle kostnadene kommer på bordet kan det legge grunnlag for en rovdyrdebatt tuftet på flere fakta og mindre følelser. Kostnader i forbindelse med skadefelling er en del av totalkostnaden ved å ha rovdyr, og bør i sin helhet dekkes av samfunnet som ønsker å ha disse i norsk natur. Rovdyr koster, og det er ikke en dugnadsoppgave for enkelte små grupper i samfunnet å håndtere disse kostnadene. Tvert i mot er dette kostnader som hele befolkningen må være med på å betale gjennom bruk av skattemidler.

NORSKOG mener at det er på høy tid at innsatsen fra lokale jegere i forbindelse med skadefellingsforsøk godtgjøres, slik at disse unngår tapt arbeidsfortjeneste. NORSKOG mener også at det er naturlig å se på dette som lønn for samfunnsinnsats heller enn kompensasjon for tapte inntekter. Det kan godt tenkes at en person uten nevneverdig utdanning, som derfor sannsynligvis er lavt lønnet, kan være en vesentlig bedre rovdyrjeger enn en som er høyt lønnet. NORSKOG kan ikke se hvordan det er rimelig at vedkommende i så fall skal få en lavere betaling for sin innsats.

Etter NORSKOGs mening bør en godtgjøringsordning som dette ikke ha en definitiv totalramme på en viss sum, men derimot sørge for at alle jegere godtgjøres fullt ut med en timesats som tilsvarer minimum en gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Kun på denne måten vil det komme frem hvor mye skadefelling som følge av problemene høye rovviltstammer forårsaker, faktisk koster.

Hvis man ønsker effektiv skadefelling så kan det forøvrig umulig være tvil om at økt uttak gjennom lisensjakt, gjerne på sporsnø, er langt billigere og mer effektivt for å ta ut skadedyr enn kortvarige fellingsstillatelse gitt i beitesesongen. Sistnevnte sluker også ressurser i forbindelse med de mange søknadsprosessene, og de byråkratiske prosessene tilknyttet behandlingen av disse.

Videre følger NORSKOGs synspunkter på enkelte av de foreslåtte paragrafer i forskriftsforslaget.

Utbetalingsmodell alternativ I

I følge denne fordelingsmodellen vil hver enkelt jeger som yter skadefellingsinnsats få mindre godtgjørelse jo flere skadefellingsforsøk som gjennomføres, og jo flere timer som totalt nedlegges, noe NORSKOG synes er helt urimelig. Hver time som nedlegges til skadefellingsformål er like mye verdt, og bør betales fullt ut. De reduserte betalingene er riktignok forutsatt at kravene om godtgjørelse overstiger totalpotten på 2 millioner, noe som virker høyst sannsynlig, i og med at selv departementet kommenterer at det "...vil kunne oppstå situasjoner med store avvik mellom krav om godtgjørelse, og hva som kan utbetales innenfor den økonomiske rammen for prøveordningen."

Utbetalingsmodell alternativ II

NORSKOG vil her spesielt fremheve to synspunkter. For det første er en frist på én uke altfor kort, og står i skarp kontrast til hvilken ubestemt frist utbetalingen skal foregå etter: "Fylkesmannen vil snarest mulig etter fristens utløp gjennomføre saksbehandling og utbetaling av eventuell godtgjørelse til søker...". For det andre vil en slik modell som her er foreslått bidra til sterk forskjellsbehandling, noe NORSKOG tar avstand fra. Kostnadene ved skadefelling bør godtgjøres uansett hvor mange timer som allerede er nedlagt til formålet. For deltagerne i fellingslagene er forutsigbarhet viktig. Dersom jegere må vurdere hvor stor innsats de har råd til å yte for fellingslaget med tanke på tapt arbeidsinntekt, så er det viktig at en ordning som skal kompensere for dette ikke endrer seg i takt med hvor mange andre som har søkt godtgjørelse før dem. Dette gjelder også for utbetalingsmodell I.

§ 1. Formål

NORSKOG mener det er svært betenkelig at departementet her har satt som en forutsetning for å ha rett til godtgjørelse at hver enkelt jeger må ha deltatt i skadefellingsforsøket i minst én uke. Dette tilsier jo at dersom jaktlaget har jaktet i 6 dager så må de unngå å felle dyr denne dagen, men vente én dag med å skyte slik at de er berettiget godtgjørelse. Med andre ord er dette et vilkår som ikke oppfordrer til effektiv ressursutnyttelse. I tillegg er mange fellingsstillatelse gitt for et kortere tidsrom enn én uke, og det er helt urimelig at de som har deltatt i fem dager ikke skal få noe for innsatsen, mens jegere som har deltatt i sju dager skal få godtgjørelse for dette. Dagens dugnadsbaserte skadefelling gjør at det er langt fra alle

medlemmer av kommunale fellingslag som har mulighet til å ta seg fri fra jobb i minst en uke i strekk, og det blir ikke lettere av en så lite forutsigbar godtgjøringsordning som det i denne forskriften foreslås.

Når det gjelder den foreslåtte rammen for prøveordningen mener NORSKOG som nevnt at alle kostnader bør dekkes i stedet for bare deler av disse, slik rammen med høy sannsynlighet vil medføre.

§ 2. Vilkår for godtgjøring

NORSKOG ønsker her å stille spørsmålsteget ved formuleringen i § 2 b), som sier at fellingsforsøket må ha pågått "...regelmessig, og med tilstrekkelig intensitet i minst en uke...". Hva menes med "regelmessig" og "tilstrekkelig intensitet"? Er dette vilkår som det skal avgjøres om er oppfylt ved bruk av skjønn? I så fall stiller NORSKOG seg kritisk til dette, da praksisen fylker i mellom vil kunne komme til å bli svært ulik. Det må være klare og like rettigheter for alle de som kan benytte seg av forskriften, og også klare linjer for byråkratene som skal håndheve bestemmelsene!

Dersom det kreves x antall timers innsats per dag i minst en uke for at det skal kunne kalles "tilstrekkelig intensitet", så kan dette for mange jegere bli et umulig vilkår å oppfylle, selv om de tilsammen har nedlagt utallige dugnadstimer til skadefelling gjennom en beitesesong. En kompensasjonsordning som oppleves som usikker fordi godtgjørelsen avhenger av hvor mange andre som har søkt og fått innvilget godtgjørelse vil ikke bedre situasjonen, verken med tanke på en mest mulig rask og effektiv skadefelling, eller med tanke på muligheten for å oppfylle kravet om "tilstrekkelig intensitet".

Videre er det i forskriftens § 2 d) satt som vilkår for å kunne få godtgjørelse at fellingslaget må ha søkt veiledning fra Statens naturoppsyn i forbindelse med organiseringen og planleggingen av fellingsforsøket. I innledningen til forskriftene står også Fylkesmannen nevnt som naturlig rådgiver i en slik planleggingsfase. NORSKOG mener dette er momenter i en fellingsprosess som bør være frivillige, og ikke en prosedyre alle må gjennom for å kunne søke godtgjørelse i etterkant. I områder hvor innehavere av fellingstillatelser opplever veiledning fra SNO eller Fylkesmenn som nyttig og resultatfremmende, så er det klart at de selv vil oppsøke disse instansene for rådgivning. I andre områder hvor dette ikke er nødvendig fordi fellingslaget sitter på mer lokalkunnskap enn nevnte instanser, så vil en slik obligatorisk rådgivningsprosess kun forsinke igangsetting av skadefellingen, og utgjøre en sløsing med både tid og ressurser.

§ 3. Beregning av godtgjøring

Skadefelling av rovvilt tilsvare sjelden en normal arbeidsdag verken i lengde eller arbeidstider, og fører sånn sett ofte til ekstra belastning for jegerne. Slik NORSKOG ser det, er de to takene på 1370 kroner per dag (hvis innteksttapet kan dokumenteres) og 550 kroner per dag (dersom innteksttapet er sannsynlig, men ikke kan dokumenteres) kunstig satte grenser for kostnadene ved deltagelse i skadefelling. NORSKOG mener at jegere som deltar i skadefellingsforsøk må få en fast timesats for innsatsen, noe som også ville forenkle hele godtgjøringssystemet. Denne timesatsen må, som nevnt innledningsvis, minimum tilsvare gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Et slikt system vil forenkle kravene til dokumentasjon, siden det kun vil trenge dokumentasjon på hvor mange timer den enkelte jeger har jaktet. Dette vil også sørge for at selvstendig næringsdrivende, som flertallet av bønder er, får like

vilkår som arbeidstakere i stedet for å havne på minstesatsen. Et enklere system vil dessuten medføre at mer av ressursene kan brukes på å godtgjøre skadefellingsjegere, fremfor å dekke administrative kostnader.

Når det gjelder feriepenger, overtidsbetaling, hellegodtgjørelse og reisebidrag, så mener NORSKOG at dette også skal tas med i regnestykket for skadefelling, for å få de fulle kostnadene på bordet. Med et parti i regjering som har gått i bresjen for slike velferdsordninger synes det urimelig at skadefellingsjegere ikke skal få ta del i disse, tatt i betraktning den samfunnsjobben de gjør.

§ 4. Saksbehandling

Her må det nok en gang understrekes at 1 uke søknadsfrist etter endt fellingsforsøk, slik alternativ II foreslår, er altfor kort! Med tanke på at de fleste skadefellingsforsøkene foregår i sommermånedene, med tilhørende ferieavvikling, kan det by på problemer å innhente nødvendig dokumentasjon som skal vedlegges søknaden, innen fristen.

§ 8. Ikrafttredelse og opphør

NORSKOG stiller seg positiv til at departementet ønsker å gjøre denne forskriften gjeldende fra sommeren 2008, og med tilbakevirkende kraft fra og med 1. juni i år.

Med vennlig hilsen
NORSKOG

sign.

Karen Anna Kiær
(Næringspolitisk konsulent)